

Waltornia (róg)

corno

Na początek: trochę historii

- Początki rogu gubią się w czasach przedhistorycznych. Wzorem był odłamany róg zwierzęcy. Rozwój postępował stopniowo. Od rogu zwierzęcego wyłobionych zębów kości i muszli, poprzez korę i drzewo aż do kutego i lanego metalu. Dopiero użycie metalu umożliwiło wykształcenie instrumentu artystycznego.

- Etruskowie, Asyryjczycy i Egipcjanie mieli wielkie rogi, na których dęli przy uroczystościach i obrzędach; posiadali również małe rogi do sygnalizowania.
- Z Starego Testamentu wiemy, że Izraelici posługiwali się dla celów religijnych rogami. Greckie i rzymskie rogi były wzorowane na etruskich;
- Rzymianie udoskonaliли tylko dźwięcznik i rurę zakręcili dla łatwiejszego trzymania.

ewolucja

- Z rogu myśliwskiego rozwinął się zwykły róg, o rurze ustnikowej nasadzanej, ustniki były lutowane i miały przebieg koniczny.
- Pierwsze rogi były w stroju D i Es później pojawiły się w G i B i jeszcze dziś używany strój F

Konstrukcja

- Róg zwany też waltornią zbudowany jest z wąskiej metalowej rurki, trzykrotnie zwiniętej w spiralę i z jednej strony zakończonej lejkwatym ustnikiem a z drugiej szeroką czarą głosową. Wewnątrz spirali znajdują się dodatkowe trzy rurki połączone z wentylami, które pomagają w wydobywaniu pełnej skali dźwięków.

Technika gry na tym instrumencie wymaga, aby jednocześnie dmuchać przez odpowiednio ułożone wargi, obsługiwać wentyle i operować ręką w czarze głosowej instrumentu.

wentyle

- Momentem przełomowym, wspólnym dla całej grupy instrumentów dętych blaszanych, był rok 1814, kiedy to został wynaleziony zawór tłoczkowy, tzw. wentyl, używany w instrumentach dętych. Z miejsca znalazł on zastosowanie w rogu. W 1832 zawór tłoczkowy w rogach został zastąpiony przez wiedeńskiego wynalazcę Josepha Riedla zaworem rotacyjnym. W ten sposób powstał standard rogu, używany do dziś w praktyce symfonicznej.

W orkiestrze symfonicznej są zwykle 4 rogi.

Pooglądaj

https://www.youtube.com/watch?v=59K3zuSiu_M

Skala

- Strój rogu jest nieco niższy niż puzonu i obejmuje zakres dźwięków muzycznych od **B1 (B1 brzmiącego – oktawy kontra dla rogu podwójnego, współcześnie używanego F/B) do f2 (f dwukreślonej oktawy brzmiące dla rogu F/B)**.
- Istnieją również inne odmiany rogu o wyższej skali lub nieco odmiennej barwie dźwięku.

zastosowanie

- Obecnie waltornia występuje głównie w orkiestrze symfonicznej oraz w różnego typu zespołach kameralnych, jako stały składnik klasycznego kwintetu instrumentów dętych. Bogate walory brzmieniowe oraz duże możliwości techniczne sprawiły, że z biegiem lat waltornia doczekała się sporej literatury muzycznej: symfonicznej, kameralnej i solowej. Jest chętnie wykorzystywany w muzyce współczesnej.

Przykłady muzyki na waltornię

- Mozart – Koncert na waltornię Es-dur

https://www.youtube.com/watch?v=gtOkOYTM_5E

- Muzyka z filmu Piraci z Karaibów

<https://www.youtube.com/watch?v=dRHvQJu6qU8>

TUBA

<https://www.youtube.com/watch?v=CZFuB1oJrwo>

Najniższy

- Największy i o najniższym stroju spośród tej rodziny instrumentów. Standardowa skala instrumentu od D_1 do d^1 .
- Doświadczony instrumentalista potrafi uzyskać dźwięki od A_2 do a^1 !

Budowa...

- Tuba składa się z długiej rury rozpoczynającej się ustnikiem, wielokrotnie zwiniętej, rozszerzającej się stożkowo i zakończonej czarą głosową.
- Zazwyczaj tuby zwijane są w kształcie elipsy z czarą umieszczoną po prawej stronie grającego z systemem tłokowym lub zaworami obrotowymi. Pełną skalę chromatyczną uzyskuje się, naciskając odpowiednie wentyle (od 4 do 6) obniżając dźwięki podstawowe poprzez włączenie do obiegu krąglików.

SYMPHONIE FANTASTIQUE

Chicago Symphony Orchestra Claudio Abbado

ciekawostka

- Pierwszą kompozycją wykorzystującą tubę w orkiestrze symfonicznej była Symfonia fantastyczna Hektora Berlioza z roku 1830.
- Po tym wydarzeniu stało się normą instrumentowanie utworów orkiestrowych na 3 puzony i tubę

Przykłady

Czardasz Montiego w wersji na tubę:

<https://www.youtube.com/watch?v=fYOsNp4O7AU>

Badineria Bacha w wersji na tubę:

https://www.youtube.com/watch?v=r2VG_sOfA4Q